

מדד הקול הישראלי יוני 2021

פרופ' תמר הרמן וד"ר אור ענבי

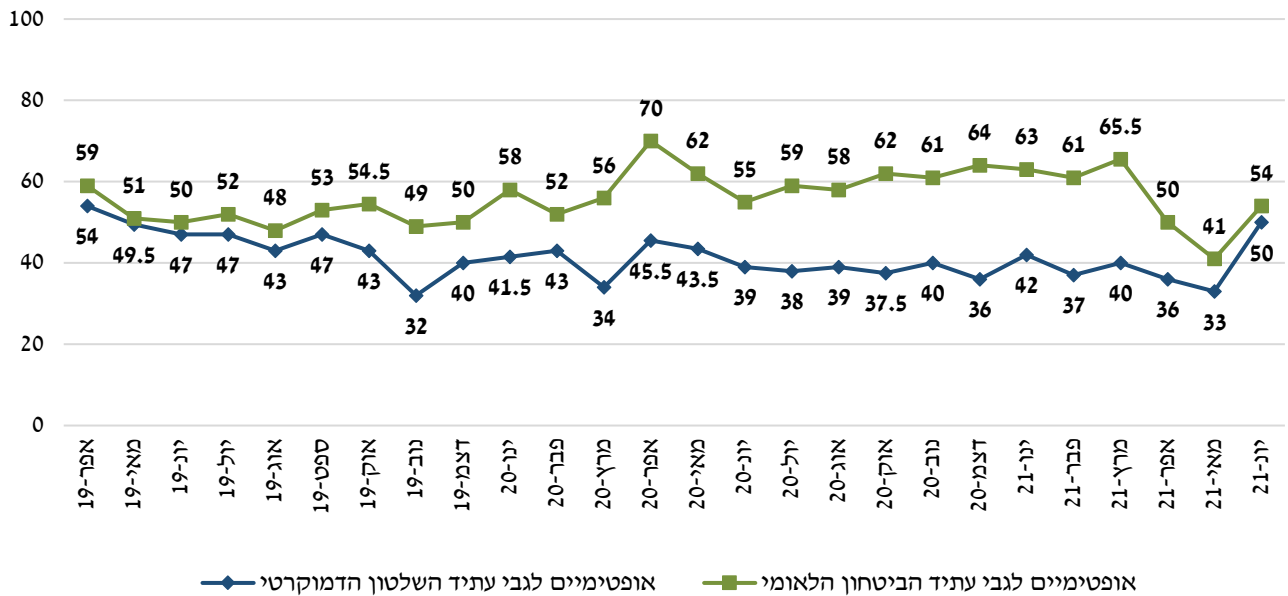
ממצאים עיקריים

- ❖ החודש חלה עלייה בשיעורי האופטימיים הן לגבי עתיד השלטון הדמוקרטי בישראל הן לגבי עתיד הביטחון הלאומי. השמאל והמרכז (יהודים) יותר אופטימיים בשני התחומים מאשר מי שהגדירו עצמם ימין.
- ❖ שיעור הסבורים שתוחלת החיים של הממשלה החדשה היא שנה לפחות, זהה לשיעורם של מי שאינם סבורים שהיא תוציא את שנתה. מצביעי רוב מפלגות הקואליציה יותר אופטימיים בנושא זה מאשר מצביעי רוב מפלגות האופוזיציה.
- ❖ יאיר לפיד נתפס על ידי מצביעי רוב המפלגות כ"איש החזק" בממשלה החדשה. לאחריו נפתלי בנט ובמקום השלישי – מנסור עבאס.
- ❖ השמאל והמרכז צופים כי בעקבות החלפת הממשלה מעמדה הבינלאומי של ישראל ישתפר, שעה שבקרוב הימין הרוב סבורים שהוא ידרדר.
- ❖ הרוב סבורים שישראל אינה יכולה לסמוך על ההבטחה שנתן נשיא ארצות הברית ביידן לנשיא ישראל ראובן ריבלין כי בתקופת כהונתו לאיראן לא יהיה נשק גרעיני.
- ❖ הערכת הרוב היא כי נתניהו ומשפחתו יפנו את המעון הרשמי של ראש הממשלה ברחוב בלפור במועד שעליו הוסכם.
- ❖ רוב גדול בציבור סבורים כי דרישת נתניהו שמפלגת הליכוד תכסה את הוצאות מעוונות הפרטי בירושלים אינה מוצדקת.
- ❖ ניכרת עלייה בחשש הציבורי מפני הידבקות בקורונה.
- ❖ רוב קטן סומכים על הממשלה החדשה שאם תהיה התפרצות משמעותית של מגפת הקורונה, היא תטפל בה היטב.
- ❖ שיעור קטן מאוד מהמרואיינים דיווחו על כוונה לצאת לחו"ל הקיץ, אם כי שיעור הצעירים המתכננים לעשות כן עולה בהרבה על שיעורם בקבוצות הגיל המבוגרות.

מצב הרוח הלאומי

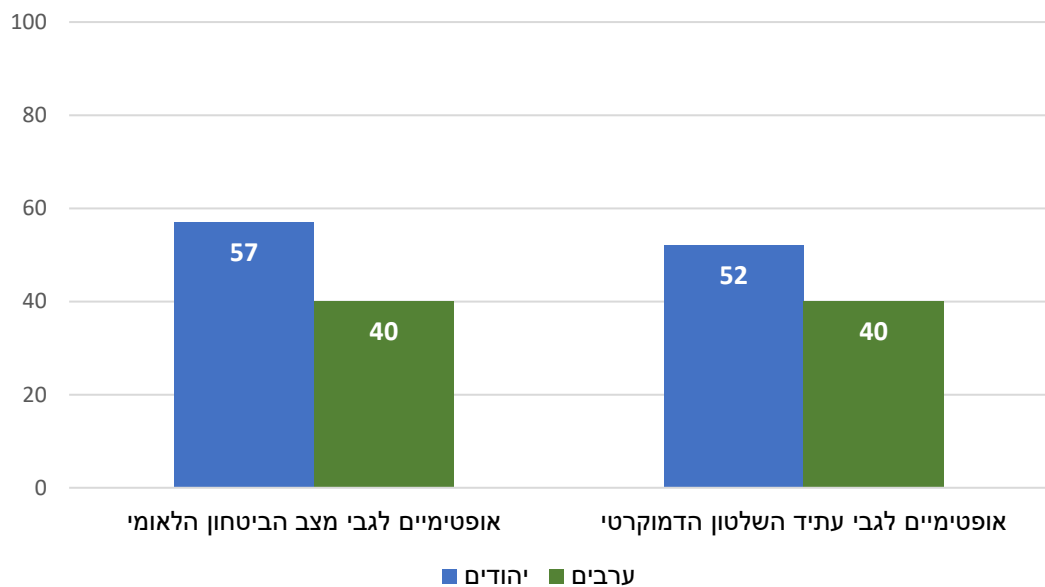
כנראה על רקע הקמת הממשלה החדשה ותחילת עבודתה והשקט בדרום חלה החודש עלייה ברורה בשיעורי האופטימיים הן לגבי עתיד השלטון הדמוקרטי בישראל הן לגבי עתיד הביטחון הלאומי. מחצית ומעלה הם כיום אופטימיים בשני נושאים אלה. העלייה החדה יותר באופטימיות הייתה לגבי עתיד השלטון הדמוקרטי, ושיעור האופטימיים הגיע למקום השני בגובהו מאז תחילת המדידות.

אופטימיים לגבי עתיד הדמוקרטיה הישראלית ולגבי עתיד הביטחון הלאומי, אפריל 2019-יוני 2021 (%), כלל המדגם)

עם זאת, פילוח התשובות לפני המשתנה יהודים-ערבים מראה כי בקרב המרואיינים הערבים עדיין מדובר במיעוט של אופטימיים כשמדובר בעתיד השלטון הדמוקרטי ובעתיד הביטחון הלאומי כאחד, אם כי המיעוט הזה הוא בגודל ניכר.

אופטימיים לגבי עתיד הדמוקרטיה הישראלית ולגבי עתיד הביטחון הלאומי, אפריל 2019-יוני 2021 (%) , מדגם יהודים ומדגם ערבים)

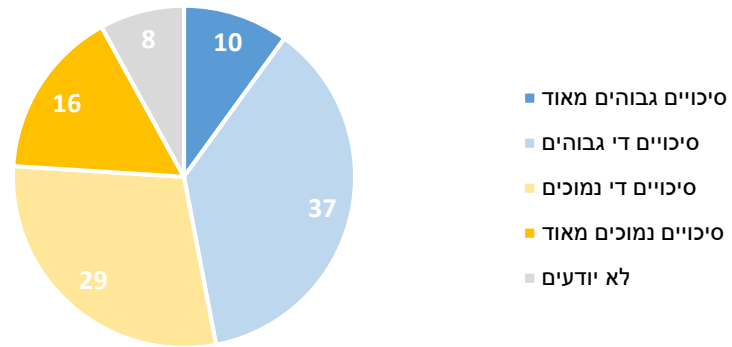
פילוח לפי מחנה פוליטי (מדגם יהודים) מעלה רמות גבוהות יותר של אופטימיות בקרב השמאל והמרכז מאשר בימין. מי שמיקמו עצמם במרכז אפילו יותר אופטימיים בשני הנושאים מאשר אנשי השמאל.

ימין	מרכז	שמאל	%
46.5	64	63	אופטימיים באשר לעתיד השלטון הדמוקרטי
51	69	63	אופטימיים באשר לעתיד הביטחון הלאומי

תוחלת החיים של הממשלה החדשה

היות ונושא תוחלת החיים של הממשלה החדשה הוא נושא לדיונים רבים, שאלנו: "לדעתך, מה הסיכויים שהממשלה החדשה תחזיק מעמד לפחות שנה?". מתברר שבעניין זה הציבור חצוי: שיעור זהה סבורים כי הסיכויים לכך גבוהים וכי הסיכויים לכך נמוכים.

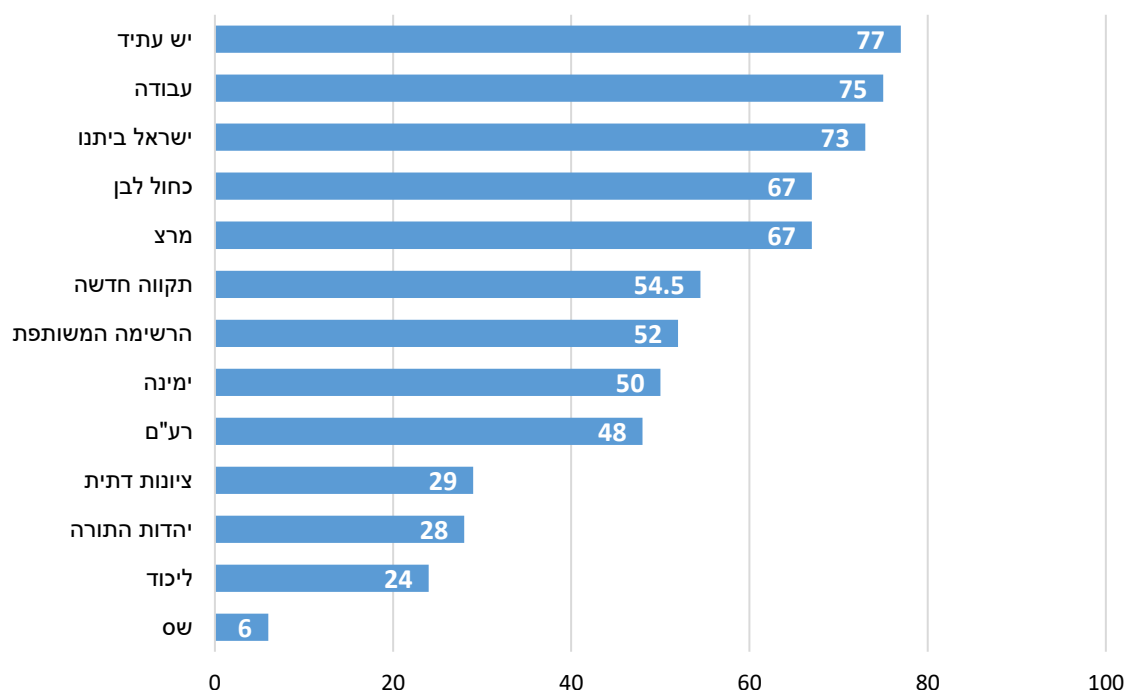
מה הסיכויים שהממשלה החדשה תחזיק מעמד לפחות שנה? (% כלל המדגם)

לא מצאנו הבדל של ממש בין הערכת המרואיינים היהודים והערבים את תוחלת החיים של הממשלה החדשה: בקרב היהודים 46.5% סבורים כי הממשלה תחזיק מעמד לפחות שנה ובקרב הערבים 45%.

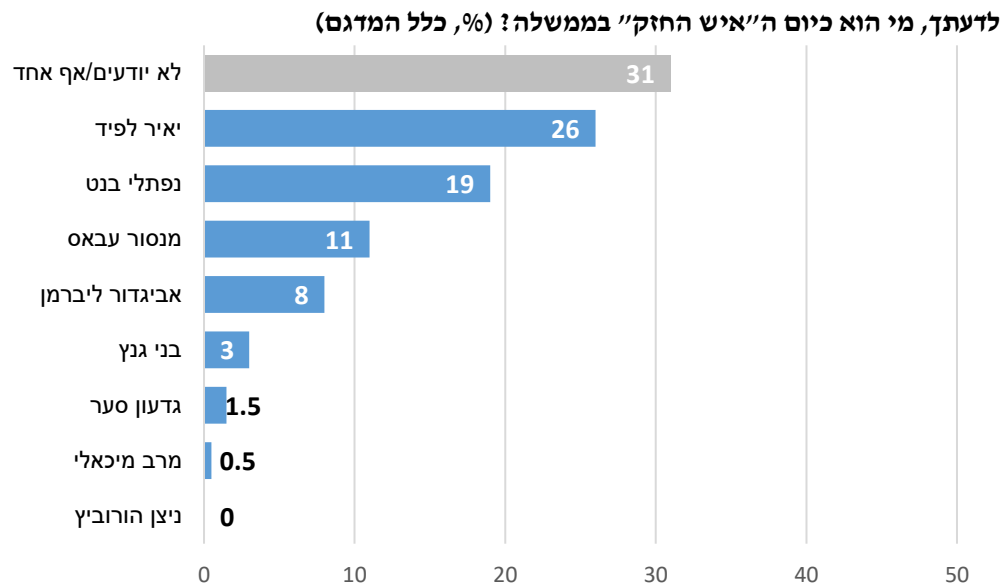
פילחנו את התשובות לשאלה זו גם לפי הצבעה בבחירות לכנסת האחרונה, ומצאנו כי רוב של מצביעי מפלגות הקואליציה (למעט ימינה ורע"ם) סבורים כי תוחלת החיים של הממשלה החדשה היא מעבר לשנה. רוב של מצביעי מפלגות האופוזיציה (למעט הרשימה המשותפת) סבורים כי תוחלת החיים של הממשלה החדשה קטנה משנה. מעניין שמצביעי שתי מפלגות הקואליציה "ש"חרגו" מהגוש שלהן, ימינה ורע"ם, הם פסימיים יחסית לגבי עתיד הממשלה, אולי כי הם סבורים שמבחינה רעיונית הבסיס שלה אינו מוצק או הומוגני דיו.

מעריכים כי הממשלה החדשה תשרוד לפחות שנה, לפי הצבעה לכנסת האחרונה (% כלל המדגם)

"האיש החזק" בממשלה:

ביקשנו מהמרוואיינים להצביע על מי מבין ראשי מפלגות הקואליציה הוא או היא בעיניהם "האיש החזק" בממשלה. למרות השיעור הגבוה של מי שהשיבו שאינם יודעים או שאיש בממשלה החדשה אינו עונה על התיאור "חזק", שר החוץ וראש הממשלה החילופי יאיר לפיד עלה כמי ששיעור המרוואיינים הגבוה ביותר רואה בו את "האיש החזק", כאשר במקום השני בכלל הציבור נמצא ראש הממשלה נפתלי בנט. בתחתית הרשימה נמצאים מרב מיכאלי וניצן הורוביץ. ממצא מעניין מאוד הוא מיקומו של מנסור עבאס במקום השלישי, כלומר מעל ליברמן, סער וגנץ, שמפלגתו היא השנייה בגודלה בקואליציה.

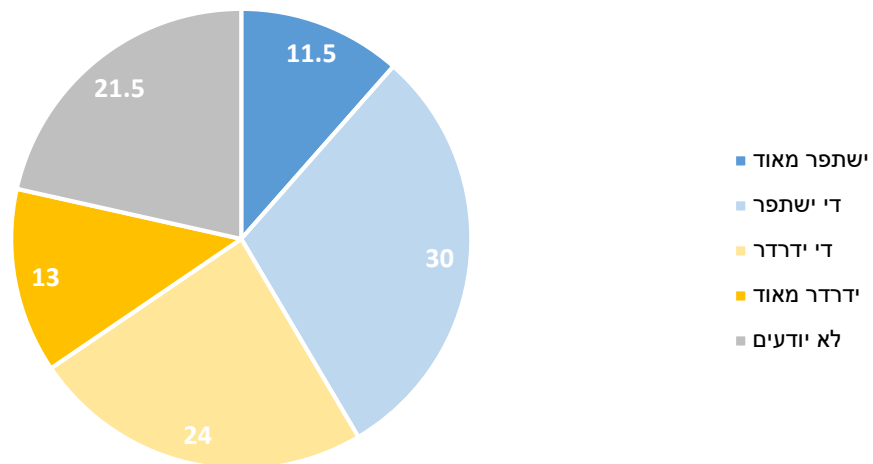

בקרב מצביעי 6 מפלגות לפיד מצטייר כ"איש החזק" (עבודה 49%, מרצ 47%, כחול לבן ויש עתיד 43%, הרשימה המשותפת 31%, רע"ם 19%). מנסור עבאס נתפס כ"איש החזק" על ידי מצביעי 4 מפלגות (הציונות הדתית 27%, הליכוד 17%, ש"ס ויהדות התורה 23%), ונפתלי בנט נתפס כך בקרב 2 מפלגות (ימינה 34%, תקווה חדשה 21%), ואביגדור ליברמן בקרב מצביעי מפלגה אחת – ישראל ביתנו (32.5%).

הממשלה החדשה ומעמדה הבינלאומי של ישראל

הציבור בכללותו חצוי בשאלה האם קיומה של הממשלה החדשה ישפיע על מעמדה הבינלאומי של ישראל, עם נטייה קלה להאמין שיחול שיפור במעמדה (שיעור גבוה במיוחד בחרו באפשרות "לא יודעים"). מעניין כי הערכת הערבים אופטימית מזו של היהודים: בקרב המרוואיינים הערבים 45.5% סבורים כי מעמדה הבינלאומי של ישראל ישתפר בעקבות החלפת הממשלה בהשוואה ל-40% בלבד בקרב היהודים.

האם בעקבות החלפת הממשלה מעמדה הבינלאומי של ישראל ישתפר או ידרדר? (% כלל המדגם)

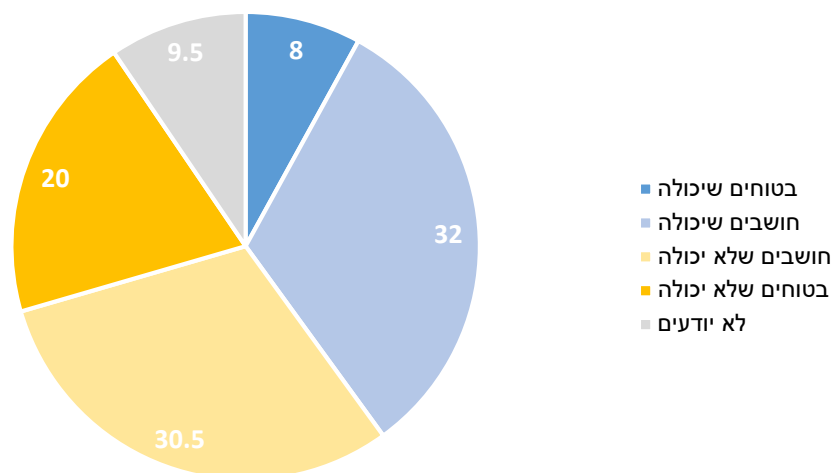

פילוח של התשובות לשאלה זו לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מעלה הבדל גדול מאוד בין השמאל והמרכז מצד אחד לימין מן הצד האחר: בשמאל 73% צופים שיפור ובמרכז 60%. לעומת זאת בימין רק 25% חושבים שכך יתגלגלו הדברים, שעה שהרוב כאן (52%) צופים שמעמדה הבינלאומי של ישראל ידרדר.

הבטחת הנשיא ביידן שלאיראן לא יהיה נשק גרעיני

בעת ביקורו האחרון של הנשיא ריבלין בווינגטון הבטיח לו הנשיא ביידן כי כל עוד הוא מכהן כנשיא, הוא לא ייתן לאיראן לפתח נשק גרעיני. רצינו לדעת האם לדעת הציבור בישראל סבור כי מדובר בהבטחה שישראל יכולה לסמוך עליה. מתברר שהרוב אינם סבורים כך.

נשיא ארצות הברית ביידן הבטיח לנשיא המדינה ריבלין בביקורו בווינגטון שכל עוד הוא מכהן, הוא לא יאפשר שלאיראן יהיה נשק גרעיני. לדעתך, האם מדינת ישראל יכולה או לא יכולה לסמוך על הבטחה זו? (% כלל המדגם)

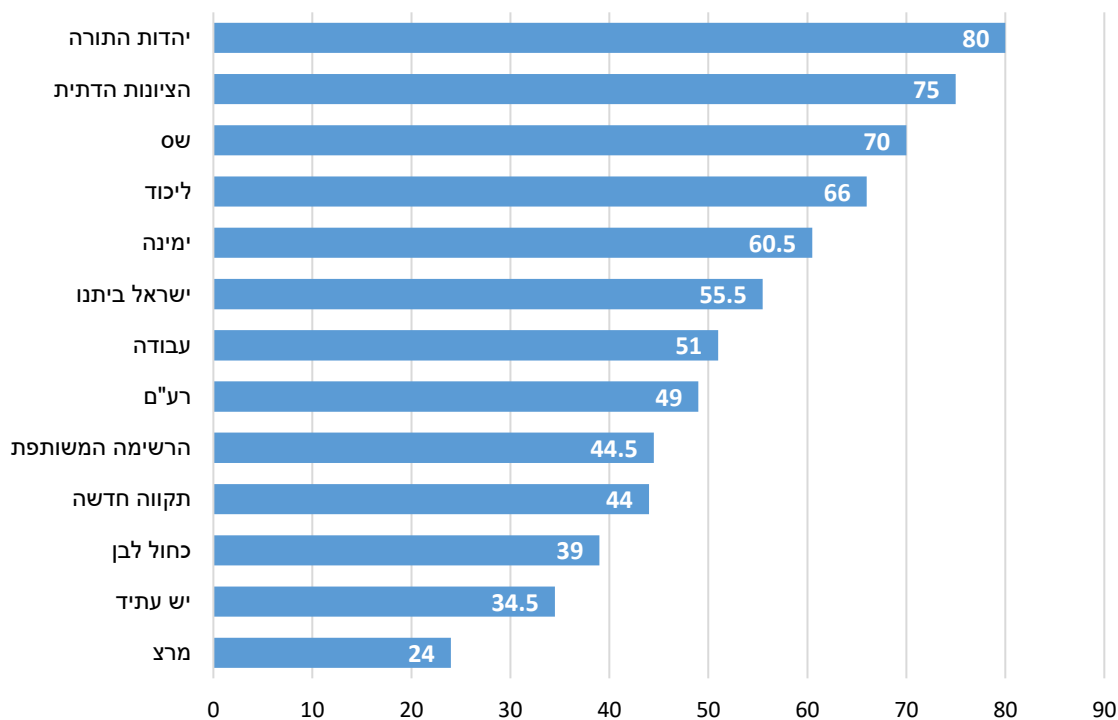

בקרוב היהודים רק 36% סבורים כי ניתן לסמוך על הבטחתו של הנשיא ביידן אך בקרב הערבים רוב סבורים שזו הבטחה אמינה (55%). ההבדלים בין המחנות הפוליטיים (יהודים) בעניין זה גדולים: בשמאל רוב (61%) מעריכים כי ישראל יכולה לסמוך על דברתו של הנשיא ביידן. במרכז כמחצית (52%) סבורים כך ואילו במין רק מיעוט (24.5%) חושבים שישראל יכולה לשים את מבטחה בעניין זה בהבטחתו של נשיא ארצות הברית.

פינוי המעון הרשמי

בעקבות החששות של רבים שראש הממשלה לשעבר נתניהו ובני משפחתו יתמהמהו בפינוי המעון הרשמי ברחוב בלפור שאלנו: "לדעתך, מה הסיכויים שמשפחת נתניהו תפנה את מעון ראש הממשלה בבלפור כמסוכס בעוד כשבוע?". בכלל המדגם רוב קטן סבורים כי הסיכויים שיפנו גבוהים (51%) שעה שכשליש סבורים שהסיכויים לפינוי במועד שנקבע הם נמוכים. פילחנו את התשובות לפי הצבעה לכנסת בבחירות האחרונות. כפי שמראה התרשים הבא, רוב מצביעי מפלגות הימין והמפלגות החרדיות מעריכים שנתניהו ומשפחתו יעמדו בסיכום לגבי מועד הפינוי, שעה שרוב מצביעי מפלגות השמאל והמרכז סבורים כי הסיכויים שיעמדו בסיכום אתו נמוכים.

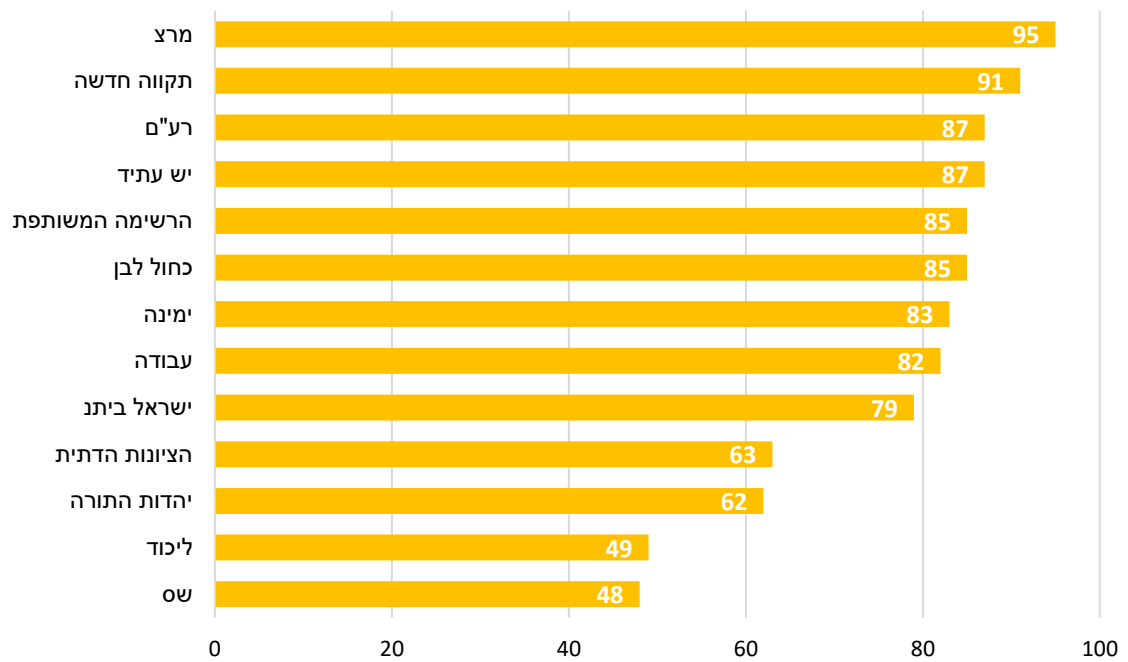
מעריכים כי גבוהים הסיכויים שמשפחת נתניהו תפנה את המעון הרשמי במועד שנקבע, לפי הצבעה (%), כלל המדגם

כיסוי הוצאות נתניהו כראש האופוזיציה

שאלנו: "לדעתך, האם הדרישה של נתניהו כי מפלגת הליכוד, שהוא עומד בראשה, תממן את הוצאות מעונו הפרטי בירושלים היא מוצדקת או לא מוצדקת?" כשלושה רבעים מכלל המרואיינים בסקר ענו כי דרישה זו אינה מוצדקת. פילוח התשובות לפי הצבעה בבחירות מראה כי כמעט ללא יוצא מן הכלל עמדת המרואיינים היא שמדובר בדרישה לא מוצדקת.

סבורים שלא מוצדק שמפלגת הליכוד תממן את הוצאות מעונו הפרטי של נתניהו בירושלים, לפי הצבעה (%)

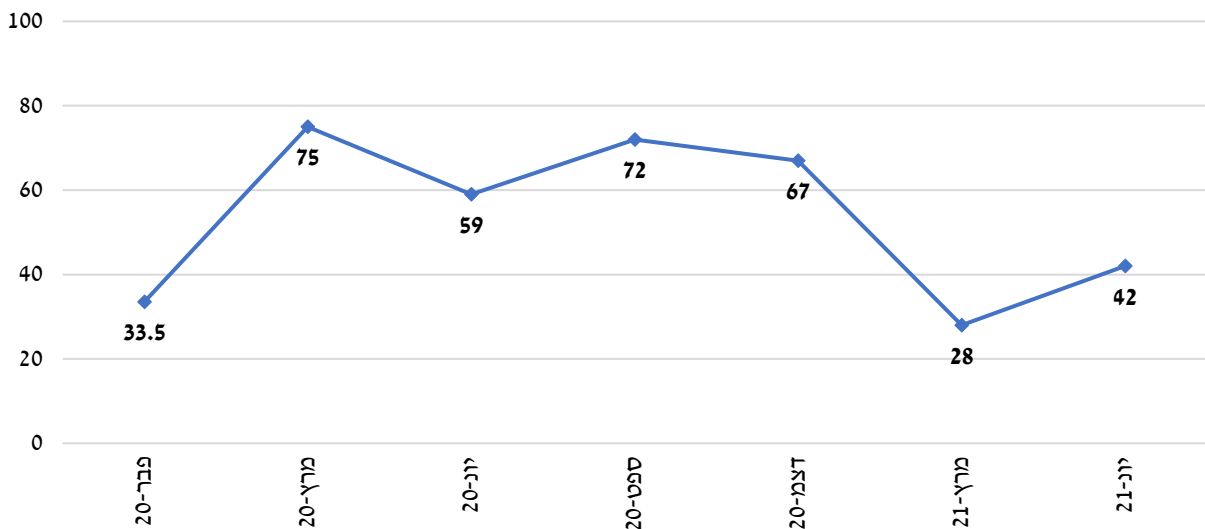

נגיף הקורונה

החשש להידבק

מהגעת מגפת הקורונה לישראל, אנו מודדים את מידת החשש של הציבור להידבק במחלה. החשש הרב ביותר נמדד בגל הראשון במרץ 2020 (75%), ולאחריו בגלים השני והשלישי בספטמבר ובדצמבר 2020 (בהתאמה 72% ו-67%). מידת החשש הנמוכה ביותר בכל התקופה נמדדה במרץ האחרון (28%), ואילו כיום, בעקבות הופעת הוריאנט דלתא, ניכרת עלייה מסוימת מחודשת בחשש (42%).

חוששים שהם או מי מבני משפחתך יידבק בנגיף הקורונה (% , כלל המדגם)

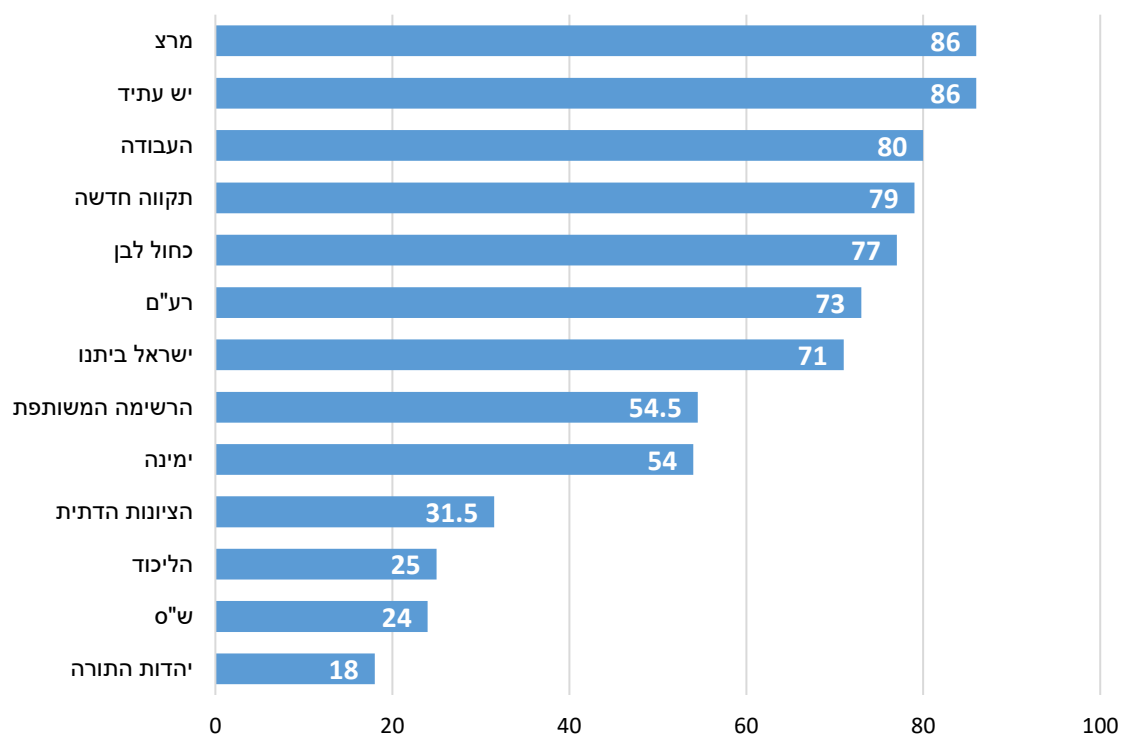

פילוח מידת החשש לפי מיקום על הרצף החרדי-חילוני (יהודים) שרמת החשש של החרדים היא הנמוכה ביותר (20.5%). לא נמצאו הבדלים במידת החשש להידבק בין יהודים לערבים.

איך תתמודד הממשלה החדשה עם נגיף הקורונה?

רוב לא גדול (54%) בציבור הישראלי סומך על הממשלה החדשה שתתמודד בצורה טובה אם תהיה התפרצות ממשית של נגיף הקורונה בעתיד הנראה לעין. פילוח התשובות לפי ההצבעה בבחירות האחרונות לכנסת מעלה כי מצביעי מפלגות הקואליציה סומכים על הממשלה ומצביעי מפלגות האופוזיציה – לא. חריגים בתמונה זו הם מצביעי ימינה והרשימה המשותפת, שחצויים במידה שבה הם סומכים על הממשלה.

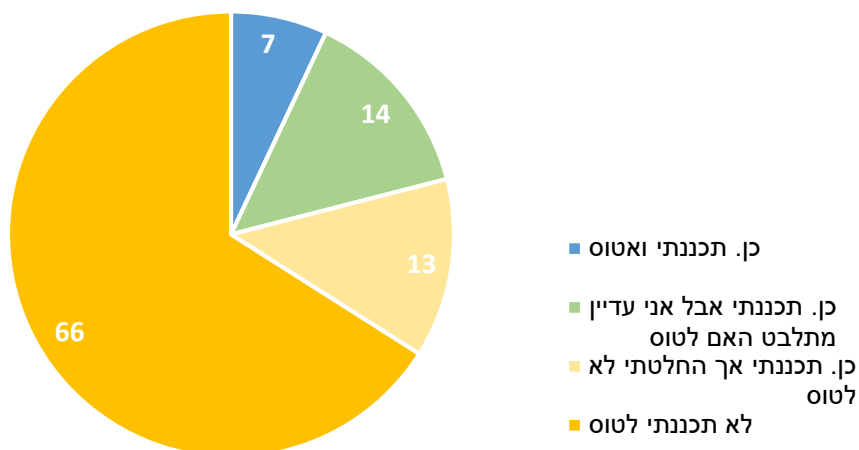
סומכים על הממשלה החדשה שתתמודד בצורה טובה אם תהיה התפרצות ממשית של נגיף הקורונה בעתיד הנראה לעין (% כלל המדגם)

טסים לחו"ל?

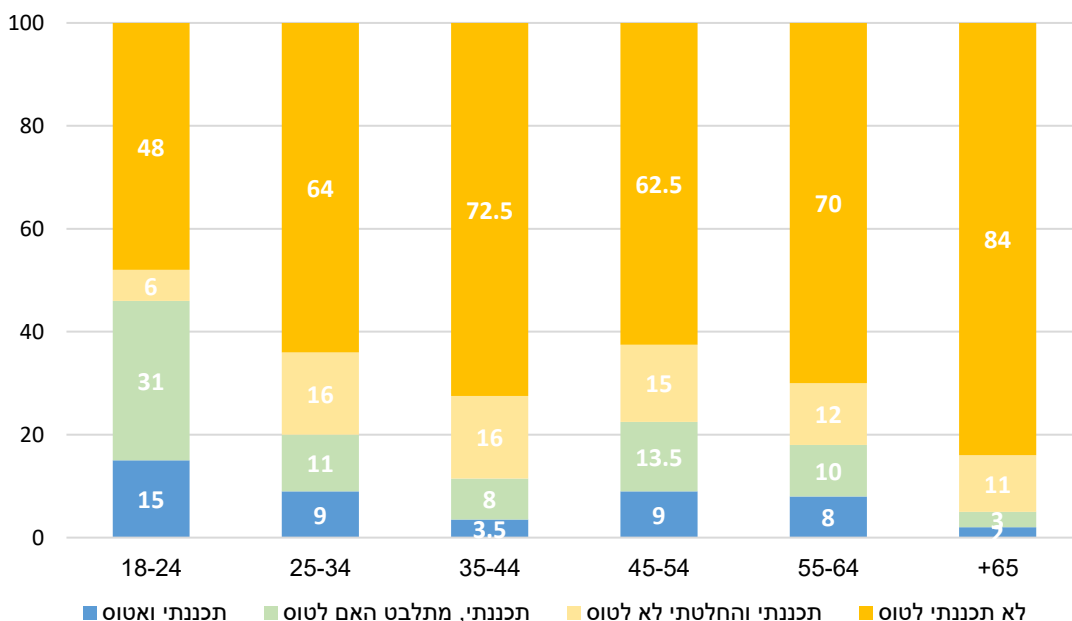
לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעל רבע מהישראלים (2.4 מיליון) טסו בחודשים יולי-אוגוסט 2019 לחו"ל. בקיץ 2020 טסו בחודשים אלה פחות מ-100,000 ישראלים. ומה צפוי בקיץ הקרוב? ניכר כי תהיה עלייה בהשוואה לשנה שעברה, אך עדיין המספרים יהיו ככל הנראה רחוקים מאוד מאלה של טרום מגפת הקורונה. 7% מתכננים לטוס הקיץ לחו"ל ועוד 14% תכננו אך עדיין מתלבטים, אחוז דומה תכנן וביטל, וכשני שלישי כלל לא תכננו לטוס השנה לחו"ל.

לאחרונה אנחנו רואים עלייה בתחלואה בנגיף הקורונה בישראל ובעולם. האם תכננת לטוס לחופשה בחו"ל בקיץ? (% כלל המדגם)

בציבור היהודי נמצאו הבדלים ניכרים בין קבוצות הגיל השונות ניכרים בתכנון טיסה לחו"ל בקיץ: כמחצית מהצעירים (גילאי 18-24) ציינו כי יטוסו לחו"ל בקיץ או שהם עדיין מתלבטים, לעומת 5% בלבד מהמבוגרים (גילאי 65 ומעלה).

לאחרונה אנחנו רואים עלייה בתחלואה בנגיף הקורונה בישראל ובעולם. האם תכננת לטוס לחופשה בחו"ל בקיץ? (% יהודים, לפי גיל)

מדד הקול הישראלי יוני 2021 נערך על-ידי מרכז ויטרבי לחקר דעת קהל והמדיניות במכון הישראלי לדמוקרטיה. בסקר, שנערך באינטרנט ובטלפון (השלמות של קבוצות שאינן מיוצגות כראוי במרשתת) בין התאריכים 1-4/7/2021, רואיינו 606 איש ואשה בשפה העברית ו-155 בשפה הערבית, המהווים מדגם ארצי מייצג של כלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל בגילאי 18 ומעלה. טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם $\pm 3.59\%$ ברמת ביטחון של 95%. עבודת השדה בוצעה על ידי מכון מדגם. לקובץ הנתונים המלא ראו:

<https://dataisrael.idi.org.il>